ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔާ

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 24 ވަނަ ބައްދަލުވުން

21 އޮކްޓޫބަރު 2026

ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖީ އިމާރާތް (ކޮމިޓީކުރާ ކޮޓަރި 10)

ފެށުނު ގަޑި: 11:30

{ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުގައްރިރު: ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް}

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 24 ވަނަ ބައްދަލުވުން. އެޖެންޑާ ނަންބަރު 1 އަށް މިއަދު މި އޮތީ އެހެނިހެން ކަންތައްތަކުގައި. އޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް، ދައުލަތުގެ މުސާރަތަކަށް ގެންނަންވާ ބަދަލުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ބައެއް މައްސަލަތައް ހުރުމާ އެކީގައި އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން. ޝަރީފަށް.

ކެލާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އެހެނިހެން ކަންކަން ތެރޭ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ރަށު ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރައާއި، ވަޒީރުންގެ ކާރު އެލަވަންސާއި، މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ކާރު އެލަވަންސަށް ބަދަލުތަކެއް ގެންނަން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މި ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު މި ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކޮށްލައި ގޮތްތަކެއް ނިންމަން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. މަޖިލީހުގެ ރައީސާއަށް އެލަވަންސް އިތުރުކުރަން.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަޙްމޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ٱلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ. ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ދެންމެ ޝަރީފް ހުށަހެޅުއްވި މައުޟޫޢު ތާއީދުކުރެއްވި ގޮތަށް ރުހިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން މި މައްސަލައިގައި ބަހުސްކުރަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ވޯޓަށް އެހީ އިނގޭތޯ. (ވޯޓުދެއްވުން) 4 ވޯޓުގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން. ނުފެންނަކަމަށް، ނުފެންނަކަމަށް. (ވޯޓުދެއްވުން) އޭގެ ތަފުސީލު އިދާރީ މޭޒުން [illegible].

އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ މުސާރައަށް ބަލައިފާ އިރުގައި މިހާރު މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވަނީ ހަތްދިހަ ތިން ހާސް އެއް ސަތޭކަ ފަންސާސް ރުފިޔާ. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ރައީސަށް ނުވަދިހަ އެއް ހާސް ލިބިވަޑައިގަންނަވާ. ދެން [illegible] މެންބަރުންނަށް އަށްޑިހަ [illegible] ހާސް ފަސް ސަތޭކަ، އޭރު ކޮމިޓީ

އެލަވަންސާ އެއްކޮށް ލިބޭ އިނގޭތޯ. ދެން އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސުގެ މުސާރަ ކުޑަވީމަ މި ޕްރޮޕޯސްކުރައްވަނީ ބާވީސް ހާސް ރުފިޔާގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް އެލަވަންސެއް ކަނޑައަޅަން. ކަނޑައަޅާފައި ދެން މިހާރު އެހެރަ މުސާރައިގެ ފަރަގުތަކުގެ ނަމްބަރިވަން. އެހެންވީމާ، މިހާރު އެ ގެނެވުނު ބަދަލާ އެކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނީ ނުވަދިހަ ފަސް ހާސް އެއް ސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސަށް ނުވަދިހަ ހާސް ރުފިޔާ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް އަށްޑިހަ ދެ ހާސް ފަސް ސަތޭކަ. ދެން އެއާއެއްކޮށް [illegible] [illegible] މި ހުރި ކައުންސިލްތަކުގެ ބަޖެޓް އިނގޭތޯ. ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަތަކަށް ބަލައިލާއިރުގައި ކުރިން ކައުންސިލްގެ ރައީސަށް ލިބުނީ އަދި ފަންސަވީސް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ. ދެން ކައުންސިލްތަކުގެ ނައިބު ރައީސުންނަށް ލިބުނު އަދި ވިހި ހާސް ރުފިޔާ. ދެން މެންބަރުންނަށް ލިބުނު އަދި އަށާރަ ހާސް ރުފިޔާ. ދެން މިހާރު މި ޕްރޮޕޯސްކުރަނީ ރަށު ކައުންސިލްތަކުގެ ރައީސާއި ނައިބު ރައީސާއި ކައުންސިލަރުން ފަސް ހާސް ރުފިޔާގެ ސަރވިސް އެލަވަންސާ ހަމަޖައްސާފައި މުސާރައަކަށް އެޖަސްޓްކުރަން. [illegible] [illegible] [illegible] އަސްލު މިހާރު [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުން. މިހާރު [illegible] އެޖަސްޓްމަންޓް [illegible] ސިވިލް ސަރވިސްގެ ރައީސުންނަށް ޖުމުލަ ލިބޭނީ ތިރީސް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ. ކައުންސިލްތަކުގެ ރައީސުންނަށް ލިބޭނީ ތިރީސް ހާސް ފަސް ސަތޭކަ ރުފިޔާ. ކައުންސިލްތަކުގެ ނައިބު ރައީސުންނަށް ލިބޭނީ ފަންސަވީސް ހާސް ރުފިޔާ. ދެން ކައުންސިލްތަކުގެ މެންބަރުންނަށް ތޭވީސް ހާސް ރުފިޔާ. ދެން އެއާއެއްކޮށް [illegible] ބަލައިލާއިރުގައި މަޖިލީހުގެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މިހާރު ލިބޭ، ޖުމުލަ މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ލިބޭ [illegible] [illegible] ހާސް [illegible] [illegible] އިނގޭތޯ ޖުމުލަ [illegible] ލިބޭ. ދެން އަސްލު 2024 ވަނަ އަހަރުގައި މުސާރައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖުޑީޝިއަރީ، އިންޑިޕެންޑެންޓް ކޮމިޝަންތަކާއި، ކައުންސިލްތަކަށް އިނގޭތޯ. ދެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިހާރު އިންޑިޕެންޑެންޓް ކޮމިޝަންސްތަކުގައި [illegible] [illegible] ތިބިވަޑައިގަންނަވާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިނގޭތޯ. ދެން [illegible] މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ [illegible] ތިބިވަޑައިގަންނަވާ [illegible] ހާސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މިހާރު [illegible] [illegible] [illegible] އިންޑިޕެންޑެންޓް ކޮމިޝަންތަކުގެ މެންބަރުންނަށް [illegible] މުސާރަ [illegible] [illegible]. ދެން [illegible] ޖުޑީޝިއަރީއަށް ބަލައިލާ [illegible] ވާ ނަމަ، ފަނޑިޔާރުން، [illegible] [illegible] ތިބިވަޑައިގަންނަވާ ނުވަތަ އެއް ހާސް އިނގޭތޯ. ދެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހާސް ތިބިވަޑައިގަންނަވާ. ދެން [illegible]

އިސް ފަނޑިޔާރުންނަށް ހަތްދިހަ ހަ ހާސް. ދެން ކޯޓުތަކުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް ފަސްދޮޅަސް އަށް ހާސް. ދެން ހަމަ އިސް ޤާޟީންނަށް ފަސްދޮޅަސް ދެ ހާސް. ޤާޟީންނަށް ފަސްދޮޅަސް ހާސް ލިބޭ. ދެން ބަލައިލާ އިރުގައި މުސާރަ ހަމަ [illegible] [illegible] ވަޒީރުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް. ދެން އެހެންވީމާ، އެގޮތުން ކޮމިޝަން ޕްރޮޕޯސް މި ކުރައްވަނީ މުސާރައާ [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރުފިޔާ [illegible] [illegible] [illegible] 2010 ވަނަ އަހަރު [illegible] /2014ގައި ދެން [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ހުޅުވައިލާނަން ބަހުސް ބޭނުންފުޅުވާ ބޭފުޅަކަށް އެއްޗެއް ވިދާޅުވުމަށް.

ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކޮބާ ގަވަރުނަރު އެމް.އެމް.އޭގެ؟

އިދާރީ [illegible] ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެމް.އެމް.އޭގެ ގަވަރުނަރަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނީ [illegible] [illegible] އިންޑިޕެންޑެންޓް ކޮމިޝަންތަކުގެ މުސާރައާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2024ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންޑިޕެންޑެންޓް [illegible] [illegible] މުސާރަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، [illegible] މުސާރައާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޓީން [illegible] [illegible] [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

އަބްދުލްއަޒީޒު.

ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްއަޒީޒު މޫސާ ވާހަކަދައްކަވުން:

މިހާރު އަސްލު އަޅުގަނޑަކަށް ތާއީދެއްނުކުރެވޭ މި ދަނޑިވަޅުގައި ތި ބަދަލުތައް ގެންނާކަށް. މިހާރު ވިސްނަންޖެހޭނީ ރާއްޖެ މި އޮތް ހާލަތު، ދުނިޔެ މި އޮތް ހާލަތު ވެސް. އެހެންވީމާ، ހަމަ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް ލިބެން އޮތަސް ބައިވަރު އިންފްލޭޝަނެއް އަންނާނެ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފެނޭ ކުރިމަގެއް އެއްވެސް ގޮތަކަށް އެއްވެސް ރިސޯޓަކުންނެއް. ނުފެނި މިހެން މިކަން އޮޅުވައި އަނެއްކާ ވެސް މި ބަޖެޓުގެ އަދި މުސާރައާއި ނޫން އެހެނިހެން ހާލަތަށް ބޭނުންކުރަން ފެށިސް ދައުރާލާފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް ތާއީދެއްނުކުރެވޭ މި އެއްވެސް ބަދަލެއް މި ވަގުތު ގެންނާކަށް. ރަނގަޅު، ހާލަތު ރަނގަޅުވީމަ މިކަން ކުރިން އައި ހަމަ ރަނގަޅު ކަމެއް. އެކަމަކު އެ ރަނގަޅު ހާލަތަކުން އަދި ނުދޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބާއިދާނުކުރުވާ މުސާރައަށް ވެސް އަދި އިނާޔަތްތަކަށް ވެސް އެއްވެސް ކަމަކަށް ބަދަލު މި ވަގުތު ގެންނާކަށް. (ވަގުތުކޮޅުކަނޑަލު) ކައުންސިލުތަކަށް ވެސް ލިބޭ ގްރާންޓު ހަ މިލިއަން ރުފިޔާ ލިބޭ ރަށްރަށް އެބަ އުޅޭ، ހަތް މިލިއަން ރުފިޔާ ލިބޭ ރަށްރަށް އެބަ އުޅޭ. މުސާރައަށް ޖެނެރަލް މިލިއަން އެރިޔާ ދޭން އެތާ ޖީބާ އެހެން މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާނެ ފައިސާއެއް ނުހުރޭ ކައުންސިލުތަކުގައި. ދެން އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑު އެކަމާ ތާއީދުނުކުރަމު ނޫން މި ދަނޑިވަޅު އެއްވެސް ބަދަލެއްގެ މުސާރައާ ކުޑަކަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ހަމަދު.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަމަދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވުން:

2023ގައި ވެސް ހަމަ އެ ގްރާންޓު، އެ ޕަރސެންޓޭޖު ދެވުން ދިޔައީ. އެކަމަކު އެ ފަހަރު ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރަން އުފުލާ ވާއިދުކުރެއްވި ނޫންތޯ؟

ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްއަޒީޒު މޫސާ ވާހަކަދައްކަވުން:

އޭރުގައި އެ ހާލަތެއް ނޫނޭ އޮޅީ. ނޫން، ނޫން، ނޫން. 2023ގައި ދުނިޔޭގައި ހަނގުރާމައެއް ނެތް، އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް. ހަމަ ވަރަށް ފަހިކޮށް އޮތް އިރުއެއްގައި. އިތުރަށް ކަންކަން ގޯސްވަމުން މި ދަނީ ދުނިޔޭގައި ވެސް މިހާރު ވެސް. ދަމުންދާ އިރުގައި މިކަން މިހެން ކުރާކަން ނުވާނެ މި ދަނޑިވަޅަކު.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމަދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

2019، 2020، 2021 ކޮވިޑު ނިންމާލައި ޓޫރިޒަމިން ހަނދުމާވަ. ދެން ކޮން ރަނގަޅެއް؟

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ދެން.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ބޭނުން ކައުންސިލްތަކުގެ ރައީސުންނަށް އަދި ނައިބު ރައީސުންނާއި އަދި އޭގެ އިތުރުން ބޭނުން ކައުންސިލްތަކުގެ މެންބަރުންނަށް ސަރުކާރުން އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅި ފީސް ދިހަ ހާސް ރުފިޔާގެ އެލަވަންސްއެއް އިތުރުކުރުމަށް. އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ބޭނުން ވަޒީފާތަކުގެ ރައީސަށް އިތުރު އެލަވަންސްއެއްގެ ގޮތުގައި ބާވީސް ހާސް ރުފިޔާ. މީގެ އިތުރުން ކައުންސިލްގެ ވަޒީރުންގެ ޕްރޮޖެކްޓް އެލަވަންސް، ޑިރެކްޓަރުންގެ މަސައްކަތް ކުރާ ކައުންސިލްތަކުގެ ކޮމިޓީތަކުގައި އޮތް ކަމަށް ވުޒާރާ ބަޖެޓުގައި ކަނޑައަޅައި ދޭ ފައިސާ އާއި ކައުންސިލްގެ މެންބަރުން ބޭނުން ކައުންސިލްގެ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް ދޭ އެލަވަންސް އިތުރުކުރުމަށް. އޭގެ އިތުރުން ކައުންސިލްގެ ވަޒީފާތަކުގައި ތިބި މީހުންނާއި ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ޖުމްލަ މުސާރަ ކަނޑައަޅާފައިވާ ރޭޓް ހާސް ރުފިޔާ އިތުރުކުރުމަށް.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމަދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަމްދޫޙް ހުށަހަޅުއްވައި ޙަމަދު ތާއީދުކުރެއްވި ގޮތަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. މިއީ ކައުންސިލަރުންގެ މުސާރަ އިނގޭތޯ. (ވޯޓުދެއްވުން) ފެނިވަޑައިނުގަންނަވާ ބޭފުޅުން، (ވޯޓުދެއްވުން) 2. ދެން އަޅުގަނޑު ދާނަން އެޖެންޑާ ނަންބަރު 2 އަށް. ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަންނަނިވި މައްސަލަތަކަށް ދިރާސާކުރުން. 1- މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ ޑިރެކްޓަރސް ސްޓާފުގެ ވަޒީފާގައި އިންޑިޔާއަށް ކޮރަޕްޝަންގެ ބަދަލުކޮށް ހިނގަމުންދާކަން ބާރުނަގައިފި އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ދިރާސާކުރުން. އޭގެ ތަފްސީލު ކުރެވޭނެ މެންބަރުން ހިއްސާކޮށްދެއްވާ!

(ވަގުތީ ހުއްޓުމެއް)

އިދާރީ މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

…ކޮންފަރެންސްގައި މި މައްސަލަ ބަލަން ޓީ ޕީ ވަން ކޮމިޓީއަށް ޑިސްކަސްކުރެވިދާނެ. އެހެންވީމާ، އެޖެންޑާ ފަށަން އަހައިލަން. އެހެންވީމާ، އެޖެންޑާ ފަށަން…

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫޙް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ ޑިރެކްޓަރސް ސްޓާފުގެ ވަޒީފާގައި މި ހިނގަމުންދާ ކަންތައްތަކާ، މި މައްސަލަތައް ބާއްވަން މި ހުށަހެޅި ގޮތަށް މި ޓީ ޕީ ވަން ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވައިލުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޙަމަދު.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމަދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މަމްދޫޙް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އައިލެންޑް އޭވިއޭޝަން ސަރވިސަސް ލިމިޓެޑްގެ ގްރޮސް މަރޖިން އަހަރުން އަހަރަށް ދަށްވަމުންދާކަމަށް އެ ކުންފުނީގެ ކުއާޓަރލީ މާލީ ރިޕޯޓުތަކުން ފާހަގަކުރެވޭތީ، އެކަމާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު އެ ކުންފުނިން ހުށަހަޅައިދެއްވުމަށް އެދި މާފަނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާކިރު ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ.

އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މި ސިޓީގައި އައިލެންޑް އޭވިއޭޝަން ސަރވިސަސްގެ އިންކަމް ސްޓޭޓްމަންޓް ރިލޭޓަޑް ކަންތައްތަކާއި ހުރި ކޮރަޕްޝަން ރިލޭޓަޑް ފުރި ބޮޑުކަން. އެ ބޯޑުތަކުން، އަހަރެން ކުއާޓަރލީ އެ ބޯޑުތަކުގެ ގްރޮސް މަރޖިން ދަށްވަމުން ދިޔައީ، ދެން އަސްލުން ދެން އޮޕަރޭޝަނަލް އިޝޫސްތަކެއް ވާހަކަދައްކާފައި ހުރި. އެހެންވީމާ، މައްސަލަތަކާއި އަސްލު އެސް.އޭ.އީ ކޮމިޓީގެ މެނޭޖްމަންޓުގެ ބޮޑު ހިރި މައްސަލައެއްވިޔަސް އެ ކޮމިޓީ މައްސަލަ ބަލަން ފެނިވަޑައިގަން އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމާ ބެހޭ ޤާނޫނު)އަށް ގެނެވުނު 8 ވަނަ އިސްލާޙާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުރި ކަންބޮޑުވުންތައް ވާހަކަދެކެވުނު އެ ކަން ކޮމިޓީން ބައްލަވައިލެއްވުން އެދި ގެންދެވުނު އޮތީތީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އިސްލާޙުކުރުމަށް ހުށަހަޅައިލެއްވި މަޝްވަރާ. މި މަޝްވަރާ...

(މެންބަރުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން)

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަމްދޫޙް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަހަމަކަން މި ހުށަހެޅުއްވި އޮތް މައްސަލައަށް ކުރިއަށް ފާހަގަކުރަން އިންޓަރނޭޝަނަލް މެންބަރުން ބަލާފައި އެދިލަން. ފިޔަވަން ޓެކްސް އެދިލަން.

ގަލޮޅު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސަދުﷲ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މަޙްފޫޒް ހުށަހަޅުއްވި އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޝަކުވާތަކަށް ބަލާ އިރު މުވައްޒަފުން ރިޓަޔަރކުރައްވާފައިވާ ގޮތާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ޕެންޝަނަރުން ޖޭ ކޮމިޝަނުން ދެއްވާފައިވާ ޖަވާބުގައި، ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ މުވައްޒަފުން ރިޓަޔަރކުރުމުގައި އަމަލުކުރަނީ ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި ހިފުން ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ ރިޓަޔަރމަންޓުގެ އުމުރު މިންގަނޑުތަކާ ވީ ގޮތުގެ ކަމުގައިކަމަށް. މިގޮތުން ރިޓަޔަރާ އިރު ރިޓަޔަރކުރުމުގައި މުވައްޒަފުންގެ ހުރި މަޤާމުގެ ބަދަލުގައި ފެންވަރާއި މަސައްކަތުގެ ބަޖެޓުބާއްދަ ބަޔާންކުރަން އަދި ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި، ހުރިން މަޤާމުތައް ނަންބަރުކުރައްވާ ޖަމާޢަތް ބަދަލުކުރެވިފައި އަންނަނިވެ. ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި ދިމާވާ އެންމެހައި ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ ރިޓަޔަރމަންޓުގެ ކުރިން ގެޔާޖު 12ގައި ހުރި މަޤާމުތަކާއި ކަމުގައި ވީ ނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި ހިފުން ރިޓަޔަރމަންޓުގެ މިންގަނޑާ އެއްގޮތަށް ރިޓަޔަރކުރާ އިރު އެ މަޤާމުތަކުގެ ރިޓަޔަރމަންޓްގެ ބަދަލުތައް ސަރަޙައްދު ޙަވާލާދީ ކުރިން ބަދަލުކުރެވިފައި، ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ ރިޓަޔަރމަންޓުގެ ފެށުން އެ މުވައްޒަފުންނަށް ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި ހިފުން ރިޓަޔަރ ކުރެވުމުގެ ވޭތުވެދިޔަ ކަމުގައި އެ މުވައްޒަފުންނަށް މަޤާމުގެ ކުރިއެރުމުގެ ފުރުސަތު އާންމުން ކަމަށް. އަދި އެ ކަން ޓްރެޜަރީއިން އެލް މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އޮފީހުން ވަނީ. ދައުލަތުގެ ބޭ ޕެންޝަނުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުން ރިޓަޔަރކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނީ ޓްރެޜަރީއިން އެލް މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން މައުލޫމާތު ދީއްވާ، ގެންދާނީ ޓްރެޜަރީއިން އެލް މޯލްޑިވްސް ޕެންޝަން ކަމަށް އިޝާރާތް. ދެން އެ ބައްދަލުވުން ފާހަގަކުރެއްވި ދަށަށް ކޮންސެންޓް ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންނަށް ޕެންޝަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ކަރުދާހެއް ފޮނުވާފައިވާ ކަމަށާއި ފަހުން ދައުލަތުގެ ބޭ ފަރާތުން ގުޅުއްވާ ބަދަލު ބަޔާންކުރައްވާފައި ވާ ކަމަށް. ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ އިންސާފުވެރިކަމުގެ ފަރާތުން ކަމާގުޅޭ ވާ ގޮތް ފޮނުވައިދެއްވާ، ބަދަލު ވީ ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މުވައްޒަފުންގެ އިންސާފުވެރިކަން ފަރާތުން ޕެންޝަނަރުން މަޤާމުތަކަށް ފަހުން ބަދަލު ފޮނުވާ ދަތި ބަޔާނަކަށް ފާހަގަކުރައްވާ ދީފައިވާ ފަރާތަށް ފޮނުވާ ބަދަލުކުރައްވާފައިވާ ކަމަށް.

މައްސަލަތަކުގައި މުސާރަތައް ކުޑަކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އެ ވަނީ އެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުގެ އެވްރެޖު މުސާރަ ހިސާބުކުރާ އިރު ހާޒިރީ އިނާޔަތް ނުހިމަނައި ހިސާބު ހަދައި ކަމަށް ފާހަގަކުރައްވާ ކަމަށް. ހާޒިރީ އިނާޔަތަކީ މުސާރައިގެ ބައިގައި ހިމެނޭ ހާޒިރުވާ ދުވަހަކަށް ދެވޭ އިނާޔަތަކަށް ވާތީ އެވްރެޖު މުސާރަ ހިސާބުކުރައްވާ އިރު ހިސާބުކުރައްވާނީ ހާޒިރީ އިނާޔަތް ހިމަނައިގެން ކަމަށް. އެއްކަމަ ފިކްސްޑް އެލަވަންސް އެކަނި އެ ނަގަނީ މުސާރައިގެ ގޮތުގައި. ވޭރިއަބަލް އެލަވަންސް މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ނުބަލާ އެ ބުނަނީ. ދެން އެހެންވީމާ، އެ ހައިގެން ކަމަށް އަސްލު މުސާރަ ބަލަނީ. ދައުލަތުގެ ޕޭ ފްރޭމްވޯކުން މުސާރަ ކަނޑައަޅުއްވާފައި އޮންނަނީ އޮނިގަނޑު މުސާރައިގެ ކޮންސޮލިޑޭޓް ކަމަށް ވާތީ، އެލަވަންސް މަހު މުސާރަ ހިސާބު ހަދާ އިރު ހާޒިރީ އިނާޔަތް ހިސާބު ހަދަނީ މަހުގެ 17 ދުވަސް މަސައްކަތްކުރުމުން ކަމަށް ބަލައިގެން ކަމަށް. އަދި ގިނަ މަސައްކަތުގައި މިހައިން ވުރެ ގިނަ ދުވަހު މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން، އެވްރެޖު މަހު މުސާރައިން މީގެ މުވައްޒަފުންނަށް ގިނައިން ލިބިގެން ހުރުން ކަމަށް. އަދި މި ގޮތުން އޮނިގަނޑު މުސާރަ ކޮންސޮލިޑޭޓުގައި މުސާރަ ހިސާބުކުރާ އިރު ހިސާބުކުރާނީ އެ މުވައްޒަފުގެ އަހަރެއްގެ ދަރަޖައިގައި ނަގާން ހުރި ތަޖުރިބާއަށް ބަލައިގެން ކަމަށް. ދިން މުވައްޒަފުން ހަފްތާއަކު 14 ގަޑިއިރުން، ހަފްތާއަކު ދުވަސް ހަމަހަމަކަން ކަނޑައަޅާ ކަމަށް މަސައްކަތާ ދޭ ގޮތަށް ހަރަކާތްތަކުގެ މައްސަލަ. ދައުލަތުގެ ޕޭ ފްރޭމްވޯކުގައި ހިމެނޭ ހުރި ޗުއްޓީ ޖަދުވަލުގެ ފަރާތުން މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާފައި ވަނީ ދުވަހުގެ 8 ގަޑިއިރު މަސައްކަތުގެ ދުވަހަކަށް ބަލައިގެން ކަމަށް. އަދި ދައުލަތުގެ ޕޭ ފްރޭމްވޯކުގެ މަސައްކަތުގެ ވަގުތު ހޯދުމަށް ވަނީ 8 ގަޑިއިރަށް ވުރެ އިތުރަށް މަސައްކަތްކުރާ ދައުލަތުގެ ޕޭ ފްރޭމްވޯކުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަމަށް. އިތުރުގަޑީގެ ފައިސާ ދޭ ގޮތުން ހަރަކާތްތެރިވާ މައްސަލަ. ދައުލަތުގެ ޕޭ ފްރޭމްވޯކުގެ އިތުރުގަޑީގެ ފައިސާ ދިނުމުގައި %8ގެ ކޮޅުން ކަނޑައަޅާފައި ވާން ކަމަށް، އެ ގޮތުން އެ ކޮޅު ކަނޑައެޅުމުގައި މަތިގަނޑު، %10ގެ ކޮޅުން ކަނޑައަޅާފައި ވާން ކަމަށް. އެގޮތުން އެ ކޮޅު ކަނޑައަޅައިފައިވާ އެއް ބޭނުމަކީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަށް އިތުރުގަޑީގައި މަސައްކަތްކުރާ ގޮތަށް ސަބްސިޑީ ގޮތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކަމަށް. އަދި ދައުލަތުގެ ޕޭ ފްރޭމްވޯކުގެ ދަށުން މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައެޅުމުގައި އަސާސީ މުސާރައަށް ބަލައިގެން ގޮތަށް ވާން ކަމަށް، އެ ބަޖެޓާ އެކު އިތުރު ގަޑީގެ ފައިސާ ކޮޅުކަނޑައި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓް ބޯހަލުކުރުމުގައި ގޮސްޓިމަކަށް ވާ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި ގޮތުން އިތުރުގަޑީގެ ފައިސާ ކޮޅުކަނޑައިދީ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ސަބްސިޑީ ދެއްކުމުގެ މައްސަލަތައް ދިމާވާ ކަމަށް. ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ރޫހުވެރިކަން ގޮތުން ދައުލަތުގެ ޕޭ ފްރޭމްވޯކުގެ މަސައްކަތް 8 ގަޑިއިރަށް ވުރެ އިތުރަށް މަސައްކަތްކުރާނަމަ ޚާއްސަކޮށް ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ އިތުރުގަޑީގައި ވާން ކަމަށް. އަދި އެ

އެލަވަންސް ދޭނެ ގޮތުގެ ތަފުސީލާއި އުސޫލު ހެދުމުގެ ފުރުޞަތު ޝަރުޢީ ދާއިރާގެ މަރުކަޒީ އިދާރާ ކަމަށް ވާ ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ދެވިފައިވާ ކަމަށް. ދެން ހާޒިރު އިސްތިހާރާ ގުޅޭ ގޮތުން ފޯރަމަކަށްވާފައި ވަނީ، ހާޒިރީ އިސްތިހާރަކާ ފަންސާސްފަހަރުގެ ޖުމްލަ ދޭނީ ކޮންމެ ތަނަކަށް ވަކިވަކިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިސްތިހާރުގެ ކަމަށް، ހާޒިރީ އިސްތިހާރު ކަނޑައަޅުއްވާފައި ވަނީ އެ ފަންސާސްއެއްގެ އެ ނިސްބަތުގެ ކަނޑައަޅައިފައިވާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ރިޢާޔަތްކުރެވިގެން ގާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ގާނޫނު)ގެ ދަށުން އުސޫލުތަކާއިލައިފައިވާ ދައުލަތުގެ ޖޫރިސްޑިކްޝަނާއި މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ކަނޑައެޅުމުގައި ޤަވާޢިދު އަސާސް ގަބޫލުކުރުމަށް ވަނީ އެ ފަރާތުގެ 16 ވަނަ މާއްދާއި 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ފަންސާ ވަޒީފާތަކުގެ ޑިރެކްޓަރުން ޑިރެކްޓަރުން ކަނޑައަޅައި ކޮންމެ ފަންސަކަށް އެކަށީގެން މުސާރައާއި އިނާޔަތް ކަނޑައެޅުން ކަމަށް ވާތީ އެ ފަންސާސްތަކުގެ ޤުރުބާ މުޢާމަލާތްތަކުގައި ޓްރާންސްފަރ ކަނޑައަޅާފައިވާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ތަރުތީބުކޮށް ކަމަށް ފާހަގަކުރައްވާފައި.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މި ކަމާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު ހުޅުވައިލަން އިނގޭތޯ އެއްކަލް ވިދާޅުވާން. ޖީ.ރ.

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަފީޤު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު މައްސަލަތަކެއް، ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ކޮމިޓީއަށް ލިބިފައި ހުރި މައްސަލަތަކެއް ބަލާއިރު ވެސް އެބަ ހުރި ޕެންޝަނުގެ މައްސަލައެއް މިހާރު ވެސް މި ކަމާ ގުޅިގެން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިޕެންޝަނާއި އަދި ސޯޝަލް މީޑިއާއިން ވެސް ވަރަށް ގިނަ ފާހަގަކުރާ އެއް ކަމަކީ ޕެންޝަން ސަލާމަތްވާ ގޮތް ހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ބޯޑުތަކާ ގުޅިގެން ބައެއްފަހަރު ބައެއްފަހަރު މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ. ބައެއްފަހަރު ބައްޔަކު އެ ބޯޑުތަކުން މިނިސްޓަރު ކަންތައްތަކުގައި އެ ބޯޑުތަކުގެ ޗެއަރމަން އަޅުގަނޑުމެން އެނބުރިގެންދާ އަދި އެ ބޯޑުތަކަށް އަލަށް ހިމަ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާ ގުޅުން ހުރި، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ދެން އަޅުގަނޑުމެންނާ އަލަށް ހިމަ މައްސަލަތަކުގައި ދެ ކޯޑުތަށް ކަންތައްތަކާއި މި ކަމަށް ޚަރަދުކޮށް ރިޕޯޓް ދެ ދުވަހުގެ ބޭނުން ދެއް ނެތް ޖާނަލިސްޓުން މި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.

ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު މީގައި މިހާ ވަރަށް ޝަކުވާ މި ފެންނަނީ ހަމަ ޕީ ކޮމިޝަންގެ މައްސަލަ އޮވެގެން ހަމަ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން އެސް.ޓީ.ނަރަން ކައުންސިލުގެ ރައީސަށް ވުރެ މުސާރަ [illegible] ބާއްވާފައި އޮއްވާ ސާވިސް ފަސް ހާސް ރުފިޔާއަށް ބަދަލުކޮށްފި. އަނެއްކާ [illegible] ހުރިހާ އެއްޗެއް އަނބުރާ ކުރިން ވަރަށް އިއްތިރާޒުކުރި. އެހެންވީމާ، މިއީ ކުޔާ ކުޑަވަރެއް ނޫން ތޯ؟ މި ކަންކަން ޖެހޭނީ ރަނގަޅަށް ދިރާސާކޮށް ކަންކަމުގެ ދި ފުރު ފުންނަ ގޮތަށް އެ ނިންމާ ކަމަކާއި، ދައުރުގެ މި މުއައްސަސާތަކާއި ހުރި އެ މީހުންގެ ހައިސިއްޔަތާ އެއްކޮށް މި ކަންކަން [illegible] ހުރިހާ [illegible]. އަނެއްކާ ސަރުކާރުން ހަމަ [illegible] އެއްވެސް މިހާރަށް ލިބޭ އެއްޗެއް ހުރިހާ ގޮތަކީ މި ކަން ކުރާނީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަން ވެސް ވިސްނުމުގައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޕީ ކޮމިޝަނުން މި ކަން ކުރާ އިރުގައި ކަންކަން ނިންމަންޖެހޭނީ. ޝަކުވާ، ޝަކުވާ، ޝަކުވާ. މި ޤަރާރު މި އޮންނަނީ [illegible] ޝަކުވާ އައިސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޝަކުވާ [illegible] އެ ހުރަހަކަށްވެގެން ތާއީދުކުރަން. ޕީ ކޮމިޝަން މި ޤަރާރު ގެންނަން އެބަ ޖެހޭ. އަދި އިތުރަށް މި ޝަކުވާތަކަށް ހުރަހަކާ މީހުންގެ ޝަކުވާ ވެސް އަޑުއަހަން އެބަ ޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

[illegible] ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު [illegible] [illegible] ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) އިއްތިފާޤުން ފާސްވެއްޖެ. ދެން މި އޮތީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުން ހުރި [illegible] [illegible] މަސައްކަތެއް. މިއީ ވެސް ހަމަ އެ ކަމާ މެދު އެއްޗެހިން.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން)

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޙަމްދޫން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު ހުށަހެޅިފައި މި އޮތް މައްސަލަ ބަޖެޓް ކޮމިޓީން [illegible] އިރު ބަލާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޙަމަދު:

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމަދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މަމްދޫޙް ހުށަހެޅުއްވި ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ މަމްދޫޙް ހުށަހަޅުއްވައި ޙަމަދު ތާއީދުކުރެއްވި ގޮތަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) އިއްތިފާޤުން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ދެން މި އޮތީ ވެސް ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] އޮތޯރިޓީން 2026 ވަނަ އަހަރަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބަޖެޓުން 2.1 މިލިއަން ރުފިޔާ އުނިކުރުމަށް ފަހު ބަޖެޓު ފާސްކުރައްވާފައި ވާތީ އެ އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް [illegible] ދަތިވާ ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން އެ އޮތޯރިޓީއަށް ބަޖެޓު އިތުރުކުރެއްވުމަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެއް. (މެންބަރުން މަޝްވަރާކުރައްވައިގެން) ދެން އެ ފުރުޞަތު ހަމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް ދެއްވާނަމަ ގޮތެއް ނިންމުމަށް އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ދެން މި އިދާރާގެ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ [illegible] [illegible] ޚަރަދު 2025 ވަނަ އަހަރުގެ މާލީ އޭޕްރިލް ވާހަކަ، [illegible] ޚަރަދު ކުރެވިފައި އޮތް ކަމަށް.

އިދާރީ [illegible] ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އޮތޯރިޓީގެ ދެން ކޮމިޓީން އޮތޯރިޓީގެ ބޭނުމަކީ [illegible] ވަނީ، އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2025 ވަނަ އަހަރު އޮތޯރިޓީ ހަމައެކަނި [illegible] [illegible] ކަމެއް [illegible] [illegible] ވާތީ މި މަސައްކަތްތައް އިސްލާހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްލާހީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި 2025 ވަނަ އަހަރުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތައް އިސްލާހީ [illegible] [illegible] [illegible]. ދެން އޭގެ އިތުރުން [illegible] ވަނީ [illegible] 2025 ވަނަ އަހަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކަމަށް ޕަރފޯމަންސް ރިވިއު ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައި ވާތީ ޕަރފޯމަންސް ރިވިއު ހުށަހެޅުން ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު ދީ އޮފީހުން ކޭ.ޕީ.އެމް.ޖީއާ ހިއްސާކޮށްފައިނުވާ ސަބަބާއި، އެކަމުގައި ދެން ކޮމިޓީން ފާހަގަކޮށްފައި ހުރި ކޮންސަރންތައް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހިއްސާކުރުމުން އެ ބޯޑުން ފާހަގަކޮށްފައި އެބަ އޮތް އިންޑިކޭޓަރު ތަފުސީލުކޮށް. ދެން އޮފީހުގެ ޕަރފޯމަންސް ރިވިއު އޮޑިޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަސްލު ވޯކް ޑޭޓާ ގުޅޭ ބައެއް މައުލޫމާތު ހިއްސާކޮށްފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެއްވުމާ ގުޅޭ މައްސަލަތަކުގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ފާހަގަކުރައްވާފައި ވަނީ މި އޮފީހުގެ އަސްލު ވޯކް ޑޭޓާ މައުލޫމާތު ދުރުގައި ބަޔަކަށް ވަނީ ކޮންމެ ޑޮކިއުމަންޓްތަކެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަސައްކަތުގެ ތަފުސީލު ވަކިވަކި ގޮތްތަކާއި އެ ޑޮކިއުމަންޓްސް ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި މަސައްކަތް ވަކި ނިޒާމެއްގެ ދަށުން ހަރުދަނާކަމާ އެކު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކަށް ބަޔަކަށް ވޯކް ޕްލޭނެއްގައި ހިމެނޭ މަސައްކަތުގެ މައުލޫމާތު ޑިޖިޓަލްކޮށް ބެލެހެއްޓުން ހޯދުމަށް އެޕްލިކޭޝަނެއް ތައްޔާރުކުރުން 2025 ވަނަ އަހަރު ތެރޭގައި ވަނީ ތަންފީޒުކުރަން ފަށާފައި ކަމަށް. އެގޮތުން މި އޮފީހުގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ޕަރފޯމަންސް ރިވިއުއަށް ބޭނުންވާ ރިޕޯޓުތައް ނަގާފައި ވަނީ އިސްލާ ދެނެނުވުން ސިސްޓަމުން ކަމަށް. އެ ސިސްޓަމު ރިޕޯޓު ޖެނެރޭޓުކުރާ އިރު އެޑިޓްކުރުން ބޭނުންވި ބައެއް މައުލޫމާތު ސިސްޓަމުން ނެގިޔަ ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކޮށް އަދަދު ފުރުމުން އެ މައުލޫމާތު ރިޕޯޓު ޖެނެރޭޓްކުރުމުގައި ދިމާވި ހުރަސްތަކަކާ ހުރެގެން ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ޕަރފޯމަންސް ރިވިއު އޮޑިޓުގެ ސާމްޕަލްގެ ގޮތުގައި ޓެސްޓްކުރުމަށް ނަގާފައިވާ އެޓް ސެމްޕަލްތަކާ ގުޅޭ އަދި ސިސްޓަމުގެ ރިޕޯޓުގައި ނުހިމެނޭ ބައި މައުލޫމާތު ވާނީ ވަކިން އޮޑިޓަރުން ހިއްސާކުރައްވާފައި ކަމަށް. ކުރިއަށް އޮތް ޖަލްސާގައި ޕަރފޯމަންސް ރިވިއުއަށް ބޭނުންވާ ހުރި މައުލޫމާތުތައް ސިސްޓަމުން ސީދާ ނެގޭނެހެން އެޕްލިކޭޝަން ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެނައުމުގެ މަސައްކަތް މި އޮފީހުން ކުރިއަށް ގެންދަމުންދާކަމަށް، އަދި 2026 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭ މަސައްކަތްތަކުގައި ކުރިއަށް އިރު މިފަދަ ކަމެއް ތަކުރާރުނުވާނެ އިންތިޒާމުތަކެއް ހަމަޖައްސަވާފައިވާ ކަމަށް. އެ އޭރުން މައުލޫމާތު ދެއްވާފައިވާ. އަދި އިތުރުން މުވައްޒަފުން ނިސާބުނުވާ މަސައްކަތުގެ ޕޯސްޓްތަކަށް، މަސައްކަތް ނިންމުމުންދާ މިންވަރު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެޖެންސީތަކުން ތަފުސީލުކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޕްރޮސެސްކުރައްވާފައި ވަނީ، މުވައްޒަފުންނާ ހަވާލުކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ޕްރޮސީޖަރ ގުޅިގެން އެކު އެ މަސައްކަތްތަކުގައި ނިންމުމުގެ މިންވަރު ގޮތުން ދުވަސްކަށް ހަރުދަނާ ޕްރޮސީޖަރ ސިސްޓަމުން އެ މަސައްކަތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މިންވަރު ގޮތުގައި ވަނީ މަސައްކަތުގެ ޕްރޮސީޖަރ ގުޅިގެން ސިސްޓަމުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތާއި ވަކިވަކި ބަލައިގަތުމަށް ގާއިމުކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޕްރޮސީޖަރ، މަސައްކަތުގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނީ ޕްރޮސެސް ޕަރފޯމަންސް ޑިޖިޓަލް ސިސްޓަމުގެ ދުވަސް ވަނީ ބާރުވެރިކުރުމަށް ކަމަށް. މި ނިޒާމުގެ ދަށުން ޓާރގެޓް ކުރިއަށް ގެންދިއުން ބެލެހެއްޓުމުގެ ހަރުދަނާކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގައި ހުރިހާ މިންވަރު ދުވަސްވަރު، މަސައްކަތުގެ ގޮތުގައި ހަރުދަނާކުރާ އެކު ސްޓާފުންގެ ކުރިއަރުވައިދިނުން

މުވައްޒަފުންނަށް ޕީއެސްބީ ދޭ ކަމަށް. އަދި މި ނިޒާމު އިޞްލާޙު ފުރިހަމަކޮށް ފައިދާހުރި ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭން ސިސްޓަމު އިތުރުން ތަރައްޤީކުރުމަށް އެންޑޯސް ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާ ކަމަށް. އަދި މީގެ އިތުރުން މި އޮފީހުގެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުން ދަރަޖަތަކުގެ އާ ޕީ ޕްރޮމޯޝަން ބަދަލުވުމާ ގުޅިގެން މުވައްޒަފުންގެ ޕާފޯމަންސް ބެލުމާއި، ޖަވާބުދާރީކުރުމުގެ އެންމެގިނަ ކަންކަން އާ ޕީ ޕްރޮމޯޝަނާ އެއްގޮތް ވާ ގޮތުގެ މަތިން އެހިއްސާކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެކަމަށް ވެސް ފާހަގަކުރައްވާފައިވޭ. ދެން އޭޖެންޓް، ކޯ.ޕީ.އެމް.ޑީން ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އަދި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހުށަހެޅި އެންމެ ވަނަ ޕްރޮޕޯސަލް، އޮޑިޓްކުރުން ހުށަހެޅި އޮޑިޓް ވޯކް ޕްރޮގްރާމްގައި ފަދަ ހުރިކަން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ މަސައްކަތް. މި މަސައްކަތާ ދިގުކަން އެޖެންޑާ ޤާނޫނާ ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގައި ވަނީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން މި ހުށަހެޅި މަސައްކަތްކުރާ ޕްރޮގްރާމް، އެންމެ ވަކި ޕްރޮގްރާމް އޮޑިޓްކުރުމަށް ހަވާލުކުރުމަށް މަސައްކަތުގެ ޕްރޮގްރާމް ހިމެނޭ އެސެސްމަންޓްތަކުގެ ޖުމުލަ އަދަދުގައި ވަކި ހިނގާފައިން ފުރިހަމައިން ކުރަމުންދާ ޕްރޮސީޖަރުތައް ހަމަޖެހިފައިވާ ކަމެއް ކަމަށް. އެއީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހިނގާ ޕްރޮގްރާމް، އެއްވެސް އޮޑިޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުނިވެގެން ނޫން ކަމަށާއި، ހަމައެކަނި ތަޤާރީރު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް ހިއްސާކުރުމުގައި އެއް އިދާރާގެ އާދެ އަހަރުތަކުގެ އޮޑިޓްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށް ހުށަހެޅި ގޮތަށް ހިމަނާފައިވުން ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެކަށަ އިދާރާތަކުން ކުރިއަށްދާ ޖުމުލަ ބަޖެޓް އަހަރުގެ ޚަރަދުކުރާން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް ހިއްސާކުރުމުގައި ވެސް ސަރުކާރުން އޮޑިޓުން ހުރުން ކަމަށް ކަމަށް. ދެން ހަމަހަމަކަމާއެކު ކޮމިޓީގެ ބާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމާއި، މަސައްކަތްތަކުގެ ފުރިހަމަ މަޝްވަރާ މުރާޖަޢާކުރަން ހަމަހަމަ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރުމުގެ ތަފާސްހިސާބު ދޭތެރެވުން އެކަށީގެން ޖެހިފައި ޑިޕާރޓްމަންޓުތަކުގައި ވަނީ، އެ އޮޑިޓުން ކުރާ އެކަށީ މަސައްކަތްތަކަށް ބަޖެޓްކުރާ އިދާރާތަކުގައި ވަނީ ދަތިވެފައި ސަރުކާރުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކަމުގައި ބެލެނިވެރިވުމުގެ ސުޕްރީމް އޮޑިޓް އިންސްޓިޓިއުޝަންސް (އިންޓޯސައި) އެއީ އިން ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާއި ސްޓޭންޑަޑްތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް. އަދި އެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ތަންފީޒުކުރުމަށް ބަލައި އެ ޤާނޫނުން ދޭ ކަންތައް ބަޔާނުގެ އޮޑިޓަކީ ވެސް ހާލަތު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ތަކުރާރުވުން ދަނޑި އެއް އެއްގޮތަށް ކަމަށް. މީގެ އިތުރުން އެ ޤާނޫނުގެ މަސައްކަތްތަކުން ހަމަ ބަލައި އެ ޤާނޫނުގެ އަހަރީ މަސައްކަތްތަކުގެ ޕްރޮގްރާމް ދައުރުގެ ރިޕޯޓު މުއައްސަސާތަކާއި ޕްރޮފެޝަނަލްތަކާއި އަދި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ ހިމަނައިގެން އޮޑިޓްކުރުން ރިޕޯޓުކުރުން ކުރިއަށް އިސްކަންދޭ ދައުލަތް ކަމަށް. މީގެ އިތުރުން އޮޑިޓު މަސައްކަތް ފުރިހަމަ ހިފެހެއްޓުމަށް މުވައްޒަފުން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް ބާރު ޤާނޫނީ ކޮމިޓީއަށް އެކަން ހަރަކާތްތެރިވުމުގައި ހަމަ މަސައްކަތް ބާރުތައް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއް ހުރި މިންވަރު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޕޯޓް ނިޒާމުގެ ތަޢުލީމު މަސައްކަތްތަކާ ފުރިހަމަ ހިފެހެއްޓުމަށް

ޚާއްސަ އިސްކަމެއް ދެއްވާކަމަށް ވެސް ފާހަގަކުރައްވާފައިވޭ. މީގެ އިތުރުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ވަކިން އަހަރު އޮޑިޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިންޓަރނަލް ކޮންޓްރޯލްސް އަދި ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓިން މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ސްޕްރެޑް ޝީޓެއް ވެސް ފޮނުވާފައިވޭ. ރަނގަޅުކުރެވިފައި ހުރި ކަންތައްތަކާ ރަނގަޅުކުރަން ނިންމާފައި ހުރި ކަންތައްތަކާ އޭގެ ތަފުސީލާ އެކު. މެންބަރުންގެ ފައިލުތަކުގައި އޮންނާނެ އިނގޭތޯ އޭގެ ތަފުސީލުތައް. އެ ވެސް ކިޔާލަދޭންވީތޯ މުގައްރިރު.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއާ ބެހޭ ގޮތުން އެއްޗެއް ވިދާޅުވުމަށް ބޭފުޅަކު.

އިދުރީސް ޝާހިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

2026 ވަނަ އަހަރުގެ 3 މަހުގެ، އާދެ! ވަރަށް ކުރުކޮށް މި ކިޔާދޭނަން އިނގޭތޯ. މި އަންނަނީ ގާނޫނުގެ ދަށުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން މަޖިލީހަށް ފޮނުވާ ރިޕޯޓުގައި އިނގޭތޯ. މި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ މައިގަނޑު ނުކުތާތަކަކީ، ކުއާޓަރލީ ރިޕޯޓް މި 2026 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ތިން މަސް ކުރިން މަސައްކަތްކުރަން ބަޖެޓުން ބަލައިލާއިރުގައި އަހަރުގެ މުޅި ބަޖެޓު ނިސްބަތުން 45 ޕަސެންޓަކަށް ނިސްބަތްވާ، 45 ޕަސެންޓް ނިންމާފައިވާ ކަމަށް. އޭގެ ތެރެއިން ހަރަދުގެ ގޮތުގައި 5.3 ބިލިއަން ރުފިޔާ ހިނގާ ކަމަށް އެ ޕަސެންޓޭޖުގައި އިނގޭތޯ. ދެން އެ ގޮތުން މި ފައިސާ ޕަސެންޓޭޖުގައި ސަބްސިޑީ ޚަރަދުތަކަށް ބަޖެޓު ޕްރޮޖެކްޓުތަކާ ޕަސެންޓޭޖުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ކަމަށް ވެސް ފާހަގަކުރައްވާފައިވޭ. ދެން ހަރަދާއިރު މީގެ ބޮޑުބައި ބަޖެޓުކުރުމުގައި އިތުރު ކަންކަން ބޮޑު އަންޑަ-ސްޕެންޑިން ކުރިއަށްދަނީ ނުވަތަ ވަގުތު ބޮޑު ހަރަދުތައް އަސަރުކުރާ ހިސާބުން ހިނގާފައިވާ ކަމަށް ވެސް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ އެ ބަޖެޓުގެ ބަޔާން ހަރަދު ކުރާ ގޮތުގައި އިނގޭތޯ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވީމާ، މިހާރިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް މި އެއްޗެހިތަކަށް ދިރާސާކުރަން ފުރުޞަތު ދީފައި ދެން އަންނަ ދުވަހަކަށް މި އެއްޗެހިތައް އެޖެންޑާކުރާނަން. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީ މިހާރިސާބުން ނިންމައިލާނަން.